

Denne resolutionstekst var en kraftig skærpelse i forhold til den på 22. samling vedtagne resolution vedrørende Sydrhodesia. Dette førte til, at Storbritannien, der sidste år afstod, i år stemte imod. Den britiske repræsentant udtalte før afstemningen, at resolutionen i år helt ignorerede alt, hvad der hidtil var blevet opnået, først og fremmest vedtagelsen af Sikkerhedsrådets resolution om udvidede sanktioner, og i stedet fremhævede de elementer med hensyn til anvendelse af vold og væbnet magt, som var helt kontroversielle. Denne tendens var så meget mere beklagelig, som sanktionerne var begyndt at virke, hvilket Smith-regimets villighed til nu alvorligt at overveje nogle af den britiske regerings forslag til en forhandlingsløsning var et tydeligt udtryk for. Når der derfor var udsigt til, at målet kunne nås ved hjælp af fredelig aktion, måtte enhver mulighed i denne henseende være udtømt, før man kunne begynde at overveje alternativer. Hvad angik den britiske regerings løfte til Commonwealth-konferencen om ikke at give uafhængighed uden flertalsstyre, ville det kræve en „væsentlig og garanteret ændring i omstændighederne“, før den britiske regering ville anse sig for berettiget til at anbefale fornyet overvejelse af denne forpligtelse.

USA havde besluttet i lighed med sin holdning på 22. Generalforsamling at afstå på resolutionen, hvis der gennem delafstemninger blev lejlighed til at tage konkret stilling, d. v. s. stemme imod, de mest kontroversielle paragraffer. Dette — helt naturlige — ønske modsatte forslagsstillerne sig, og ved en afstemning blev et hertil sigtende amerikansk procedureforslag forkastet med 78 stemmer imod og 17 for, medens 18 afstod. Samtlige nordiske lande stemte for ud fra det principielle synspunkt, at ethvert berettiget ønske om delafstemning bør imødekommes.

Herefter blev resolutionsforslaget vedtaget af 4. udvalg den 30. oktober og af Plenarforsamlingen den 7. november 1968 (res. 2383). For resolutionen stemte 86 (afro-asiatiske, latinamerikanske og kommunistiske lande samt Grækenland), medens 9 stemte imod (USA, Storbritannien og andre vestlige lande), og 15 afstod (de fem nordiske lande, andre vestlige lande, Japan, Malawi og Cuba

samt Brasilien, Colombia, Paraguay, El Salvador og Nicaragua).

Danmark afstod først og fremmest på grund af kravet om magtanvendelse, og fordi forslaget om yderligere sanktioner brød rammerne for det i Sikkerhedsrådet tilvejebragte kompromis, i hvis tilblivelse Danmark havde spillet en aktiv rolle. Det ville være uberettiget at afskrive sanktionerne som nytteløse, idet de endnu slet ikke havde været i kraft tilstrækkeligt længe til at tillade en vurdering.

I tilfælde af delafstemninger ville Danmark have stemt imod operative paragraffer 2, 3, 5 og afstået på 4 og 6 (ud fra samme synspunkt, som førte til afståelse på interim-resolutionen), 8 (der overskrider Generalforsamlingens kompetence), 9 (hvor 9(b) er urealistisk og 9(a) går uden for rammen af sikkerhedsrådsforliget), 10 (Storbritannien har ingen mulighed for at gennemtvinge en udvisning af de sydafrikanske styrker) og 13 (juridisk tvivlsom). Denne indstilling deltes af de andre nordiske lande, idet dog Sverige var indstillet på at stemme for paragraf 9(a), og Norge ville afstå på paragraf 7.

I stemmeforklaringer tog de latinamerikanske lande, der havde stemt for resolutionen, afstand fra dens centrale paragraffer, herunder fra kravet om magtanvendelse. Mexico kunne således i tilfælde af delafstemninger ikke have stemt for 8 af resolutionens 16 operative paragraffer. Colombia, der havde stemt for resolutionen i 4. udvalg, afstod i Plenarforsamlingen under påberåbelse af sit mellemkommende valg til medlem af Sikkerhedsrådet, og fordi resolutionen bevægede sig ind på områder, hvor Sikkerhedsrådet alene havde kompetence.

4. udvalgs beretning: A/9290 og Add 1.

Gibraltarspørgsmålet.

Som under 22. Generalforsamling optog Gibraltar-spørgsmålet på 23. Generalforsamling en uforholdsmæssig del af den tid, 4. udvalg havde afsat til en generaldebat om samtlige koloniområder bortset fra Namibia, de portugisiske kolonier og Sydrhodesia. Problematikken i forbindelse med Gibraltarspørgsmålet er gennemgået i beret-